

ARCHIWALNY CELEBRYTA AKT ZAŁOŻENIA MIASTA

LEKCJA NR 10 DO SŁUCHOWISKA PT.
“NOWE HISTORIE STARYCH RZECZY, CZYLI MUZEALNE
PRZYGODY STEFANA CZÓLENKO”

AUTORKA: Gabriela Górską
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

SŁOWA KLUCZOWE: akt założenia, dokument, założyciel, archiwum

METODY: rozmowa, praca z opowieścią, praca plastyczna

CELE WARSZTATU:

Dziecko:

- rozumie, czym jest akt założenia miasta i dlaczego to ważny dokument,
- poznaje historię powstania Zduńskiej Woli i jej założyciela Stefana Złotnickiego.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- Dziesiąty odcinek słuchowiska Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola pt. “Nowe historie starych rzeczy, czyli muzealne przygody Stefana Czólenko”,
- sprzęt do odtwarzania dźwięku,
- kartka z bloku technicznego A4, kartki samoprzylepne kolorowe, pudełka po lekach, mazaki, kredki.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Wprowadzenie do tematu: rozmowa
2. Wysłuchanie opowiadania
3. Praca z opowiadaniem, rozmowa kierowana
4. Podsumowanie
5. Praca plastyczna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

Poproś dzieci, aby zastanowiły się i odpowiedziały na pytania:

- Czy wiecie, skąd się biorą miasta? Czy ktoś je zakłada, tak jak zakłada się dom albo szkołę?
- Jak myślicie, czy każde miasto ma jakiś „najważniejszy dokument”?
- Co by było, gdyby nikt nie zapisywał historii miasta?

PODSUMOWANIE ODPOWIEDZI

Miasta nie powstają same, zakładane były przez ludzi: królów, księżęta, rząd danego kraju. Decyzję o założeniu nowego miasta zapisuje się w specjalnym dokumencie, żeby wszyscy wiedzieli, kiedy i jak miasto powstało. Stare dokumenty pomagają nam dziś poznać przeszłość i zrozumieć, skąd jesteśmy. Dzięki nim historia miasta nie ginie, tylko jest bezpiecznie przechowywana w muzeum.

WPROWADZENIE DO PIERWSZEGO ODCINKA

Dzisiaj wybierzemy się razem ze Stefanem Czólenko na wyjątkowe spotkanie z najważniejszym dokumentem w historii naszego miasta: Aktem Założenia Zduńskiej Woli. To właśnie na tym papierze zapisano, kto założył miasto, jak miało wyglądać i jakie prawa mieli jego mieszkańcy.

Stefan nazwie ten dokument „archiwalnym celebrytą”, bo jest sławny, ważny i bardzo stary.

Na co zwrócić uwagę:

- a) Dlaczego Akt Założenia jest tak ważny?
- b) Jak wygląda taki dokument?
- c) Gdzie się go przechowuje i dlaczego?
- d) Jakie najważniejsze prawa są na nim zapisane?

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

WYŚLUCHANIE SŁUCHOWISKA

ROZMOWA KIEROWANA

1. Spotkanie ze „sławnym dokumentem”.

Zapytaj:

- Kto to jest celebryta? Dlaczego taki dokument można nazwać „archiwalnym celebrytą”?
- Co by się stało, gdyby taki akt się zgubił lub zniszczył?

Podsumowanie odpowiedzi:

Celebryta to ktoś bardzo znany, o kim dużo się mówi i kogo wiele osób chce zobaczyć, na przykład znany sportowiec, aktor albo piosenkarka. Akt Założenia Miasta można nazwać „celebrytą”, bo to najbardziej znany i najważniejszy dokument dla miasta. To taki „gwiazdor wśród papierów” zwykła kartka, ale bardzo sławna, bo bez niej nie byłoby Zduńskiej Woli.

Akt Założenia Zduńskiej Woli jest przechowywany w Archiwum Państwowym w Łodzi. Niektóre papiery to prawdziwe skarby historii, dzięki nim wiemy, jak powstawały miasta i kto je tworzył.

2. Stefan Złotnicki i powstanie miasta.

Zapytaj:

- Co musiał zaplanować Stefan Złotnicki, zanim miasto zaczęło istnieć?

Podsumowanie odpowiedzi:

Stefan Złotnicki był właścicielem tych ziem i zdecydował się założyć miasto, aby ludzie mogli tu zamieszkać i pracować. Zduńska Wola powstała, ponieważ podjął ważną decyzję i zapisał ją w dokumencie. Akt Założenia przypomina nam, że historia miasta zaczyna się od jednego pomysłu, ale potrzebuje wielu ludzi, aby stała się rzeczywistością. Złotnicki musiał zaplanować wiele rzeczy: jak będzie wyglądać miasto, gdzie ludzie będą mieszkać i pracować oraz jak przyciągnąć nowych mieszkańców.

Bez takiego planu miasto nie mogłoby dobrze funkcjonować.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

ROZMOWA KIEROWANA

3. Jak wyglądało planowanie miasta?

Zapytaj:

- Jakie miejsca są potrzebne w każdym mieście, żeby dobrze się w nim żyło?
- Gdybyście mogli zaplanować własne miasto, co by się w nim znalazło?

Podsumowanie odpowiedzi:

Akt wyjaśnia Czółence, że Złotnicki dokładnie zaplanował, gdzie będą domy, drogi, targ i szkoły. Dbał też o to, by w mieście było miejsce na pracę, naukę i odpoczynek. Dzięki temu Zduńska Wola rozwijała się szybko i przyciągała nowych mieszkańców: tkaczy, innych rzemieślników i kupców. Miasto to jak wielka układanka, każdy budynek i każdy człowiek ma w niej swoje miejsce.

4. Pierwsze prawa i obowiązki mieszkańców.

Zapytaj:

- Co to są zasady?
- Dlaczego ważne jest, żeby w mieście były ustalone zasady życia mieszkańców?
- Co by się stało, gdyby każdy robił, co chce, bez żadnych reguł?

Podsumowanie odpowiedzi:

Zasady i prawa to coś, co pomaga żyć razem w zgodzie i bezpieczeństwie. Dokument opowiada, że Złotnicki ustanowił zasady dotyczące tego, kto może handlować, jakie podatki trzeba płacić, a także to, że część pieniędzy trafia do wspólnej „kasy miejskiej”. Dzięki temu można było budować drogi, opłacać policjanta i stróża nocnego.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

ROZMOWA KIEROWANA

5. O ratuszu, rynku i burmistrzu.

Zapytaj:

- Dlaczego w Zduńskiej Woli nie wybudowano ratusza?
- Kim jest burmistrz? Jakie ma zadania?
- Dlaczego ważne jest, żeby ludzie mogli decydować o swoim mieście razem?

Podsumowanie odpowiedzi:

Akt opowiada, że w planach był ratusz, czyli siedziba władz miasta, ale zamiast niego powstały sklepy i karczmy, bo taka była ważniejsza potrzeba dla mieszkańców. Złotnicki chciał, żeby miastem rządził burmistrz i radni, wybierani przez mieszkańców. Był to początek samorządu, to znaczy współdecydowania o swoim mieście.

6. Wyjaśnienie trudniejszych pojęć.

Akt Założenia Miasta - oficjalny dokument, w którym zapisano, kto i kiedy założył miasto oraz jakie miało prawa.

Archiwum - miejsce, w którym przechowuje się bardzo stare, ważne dokumenty.

Szlachcic - dawniej bogaty właściciel ziemi, często zakładał miasta lub wsie.

Ratusz - budynek, w którym pracują burmistrz i urzędnicy.

Samorząd - grupa ludzi, którzy decydują wspólnie o sprawach miasta.

PODSUMOWANIE CAŁOŚCI

Stefan Czółtenko zrozumiał, że nawet zwykły papier może być świadkiem wielkiej historii.

Akt Założenia Miasta opowiedział mu o ludziach, którzy marzyli o miejscu, w którym każdy znajdzie dom i pracę.

Miasto to nie tylko budynki, ale przede wszystkim ludzie i ich wspólne marzenia.

Dokument przypomina nam, że każdy z nas, tak Akt Założenia Miasta, może być strażnikiem pamięci o tym, jak powstała nasza Zduńska Wola.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

SYMULACJA/DRAMA SPOŁECZNA PRACA PLASTYCZNA

SYMULACJA PRACY SAMORZĄDU "BUDUJEMY MIASTO"

Dzieci dzielą się na grupy, tworząc "samorząd miejski". Ich zadaniem będzie wymyślenie własnego miasta.

Na początku ustalają, gdzie będzie rynek, szkoła, park, domy i ratusz i inne potrzebne im zdaniem instytucje.

Mogą narysować swoje miasto i nadać mu nazwę.

Wspólnie ustalają 3 zasady, które będą obowiązywać wszystkich.

Na koniec wspólnie zastanawiamy się:

Co było najtrudniejsze w planowaniu miasta? Co najważniejsze?

Jak czuliście się, decydując wspólnie? Czy łatwo było dojść do porozumienia?